

Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 24 de juliol del 2014 ha aprovat la següent:

Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social

Exposició de motius

I)

El sistema de seguretat social andorrà ha esdevingut, d'ençà que es va instaurar l'any 1968, el pilar bàsic sobre el qual s'instrumenta l'acció col·lectiva de protecció als ciutadans en situacions de necessitat i d'assegurament del benestar de les persones treballadores i les seves famílies en l'àmbit sanitari. L'evolució de la demografia i l'expansió econòmica han permès disposar, durant dècades, d'un sistema que reconeixia àmplies prestacions, principalment finançades a través d'aportacions dels mateixos afiliats comparativament menys oneroses que en la majoria d'altres països.

La importància cabdal de mantenir aquesta acció protectora ha compromès el legislador constituent, que ha adjudicat a l'Estat de dret, democràtic i social la garantia del sistema de seguretat social. Aquesta alta responsabilitat obliga els poders públics a continuar assegurant els drets de protecció social dels ciutadans i de les generacions futures, a través d'una acció coordinada d'eficiència en la gestió administrativa de recursos i prestacions, i de producció normativa que ajusti el sistema al context temporal i a les projeccions de futur.

La Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social ha representat un canvi qualitatiu en aquest ajustament del sistema de protecció social. La ferma implicació de l'Estat introduïda amb la Llei reguladora de l'ens Caixa Andorrana de Seguretat Social, del 18 de desembre de 1997, i amb la Llei 4/2006, del 7 d'abril, de mesures urgents i puntuals de reforma del sistema de seguretat social, culmina amb aquella norma, que reformula el conjunt de prestacions i el finançament, contributiu i no contributiu, que ha de possibilitar-lo. La llei aspira a garantir la viabilitat i la sostenibilitat de la branca general i de la branca de jubilació.

II)

El sistema de seguretat social ha de seguir garantint l'assistència sanitària i les prestacions socials suficients, afrontant a llarg termini importants desafiaments, derivats de les tendències d'evolució demogràfica, de l'increment de l'esperança de vida i del context socioeconòmic. Alhora, el deure ineludible de garantir i millorar la sostenibilitat del sistema exigeix reforçar la seva dimensió contributiva establint una relació més adequada entre l'esforç realitzat en les cotitzacions al llarg de la vida laboral i les prestacions a percebre, i per altra banda, preveure i definir les aportacions que, en forma de transferència del pressupost general, ha de realitzar cada any el Govern.

El moment actual requereix un reforçament del caràcter universal i solidari del règim de prestacions que eviti situacions de precarietat de forma efectiva mitjançant la coordinació i la complementarietat de les prestacions de la seguretat social amb les previstes en la Llei de serveis socials i sociosanitaris.

Les mesures de reforma que es contenen en aquesta llei s'adrecen, doncs, a reforçar el sistema per tal que segueixi sent estable i sòlid per garantir la més àmplia cobertura possible enfront dels riscos socials presents, i prestacions socials suficients per a les generacions futures.

III)

Pel que fa a la branca general, el finançament del sistema de salut andorrà ha estat molt condicionat pel creixement de l'oferta de serveis. El model de finançament ha de permetre reforçar la sostenibilitat del sistema de salut, fent front als reptes actuals de l'assistència sanitària, l'ús racional dels medicaments i l'adequació terapèutica a la durada real dels tractaments basada en necessitats reals de la població, mantenint, però, els actuals nivells de protecció social, tenint en compte en tot moment criteris d'eficiència i qualitat assistencials.

Quant a la branca de jubilació, el repte comú dels sistemes europeus de seguretat social en relació amb la sostenibilitat del sistema de pensions aconsella implementar mesures de reforma que permetin referenciar les pensions a l'evolució de les circumstàncies econòmiques i socials del país. Les recomanacions internacionals en matèria de pensions insisteixen en la necessitat d'anticipar-se als riscos potencials que afronta el sistema derivats de l'envelliment de la població, així com de la jubilació en els propers anys de grups de població molt nombrosos. Per afrontar aquests reptes cal adoptar reformes que permetin allargar la vida activa dels treballadors millorant l'equilibri entre la vida professional i la durada de la jubilació, augmentar les cotitzacions per mantenir uns nivells de pensions propers als actuals, -i evitar

així correccions sobtades i traumàtiques en l'esdevenidor. Malauradament, la crisi econòmica greu i sostinguda dificulta l'adopció a curt termini d'aquestes mesures, que posarien en perill la recuperació econòmica desitjada. Tanmateix, les obligacions adquirides pel sistema i derivades de les cotitzacions exigeixen accions immediates conjunturals que permetin endarrerir el dèficit de la branca de jubilació els anys necessaris per valorar el nivell de les reformes que s'han de fer, i garanteixin l'exercici de la responsabilitat del Govern en el manteniment del sistema de pensions. En aquest sentit la Llei preveu que, sense augmentar el percentatge total de cotització, la branca de jubilació rebi dos punts més en detriment de la branca general i que l'Estat es comprometi respecte al futur dèficit de la branca de jubilació, garantint unes reserves mínimes. Igualment, i en línia amb el que proposa Europa, s'inclou l'aplicació d'un factor de sostenibilitat per actualitzar les pensions que s'estableixin per llei, amb l'objectiu d'alleugerir les obligacions esmentades i aconseguir un impacte efectiu en la sostenibilitat del sistema. Alhora, es manté l'IPC com a opció en la revalorització de les pensions i anualment, per la llei del pressupost, es determinarà com s'actualitzen les pensions.

Finalment, la branca de prestacions familiars, de naturalesa no contributiva i finançada directament pels pressupostos generals de l'Estat, deixa d'estar administrada per la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Les prestacions per fills a càrrec queden integrades, d'acord amb la recentment promulgada Llei de serveis socials i socioassistencials, en la cartera de serveis socioassistencials proveïts pel Govern.

IV)

Aquesta Llei de reforma de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, s'estructura en 107 articles, 7 disposicions transitòries i 3 disposicions finals.

Respecte al llibre primer, dedicat a les disposicions generals i a l'àmbit d'aplicació, les reformes més destacables són la inclusió dels esportistes remunerats entre les persones assimilades a les assalariades i l'ajustament dels terminis per a la afiliació i l'alta dels treballadors assalariats.

En el llibre segon, regulador de la gestió i l'organització del sistema, es precisen diverses qüestions relacionades amb el funcionament administratiu de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i amb el procediment electoral. Respecte a la gestió financera, destaca la introducció dels nous compromisos de l'Estat en matèria de finançament de complements no contributius d'algunes pensions i del dèficit de la branca de jubilació, l'eliminació de les classes de cotització en aquesta branca, la reducció dels recàrrecs, la modificació del pes respectiu de la cotització en les branques general i jubilació en els termes que disposin les lleis. També cal remarcar l'establiment d'una política de major transparència i informació als ciutadans mitjançant una compareixença anual davant del Consell General del president del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, l'obligació de la parapública de contestar en el termini d'un mes les consultes fetes pels empresaris i les persones afiliades relatives a la interpretació de la present llei, i la publicació regular de la documentació a la seva pàgina web. Així mateix, la llei reforça també el paper dels membres elegits en representació dels col·legis electorals.

En el llibre tercer, que desenvolupa el conjunt de prestacions ofertes pel sistema, les reformes són múltiples. Pel que fa a la branca general, s'estableix un nou sistema d'actualització de les prestacions, que deixen d'estar referenciades exclusivament a l'Índex de Preus al Consum (IPC) per poder subjectar-se, quan així ho prevegi la llei del pressupost, quan no resten constants, a un factor de sostenibilitat que té en consideració la relació entre cotitzants i beneficiaris del sistema, la variació dels salaris i de l'IPC. Les prestacions de reembossament passen a definir-se per la seva tipologia i finalitat, i per les condicions de prestació del servei sanitari. En les incapacitats temporals es redueixen les prestacions en les baixes de més llarga durada, i, en l'àmbit de les prestacions per invalidesa són destacables els canvis en els imports, sigui per la variació de percentatges respecte a les prestacions que tenen origen laboral, sigui per la referència a l'esforç de cotització quant a les que tenen origen en un accident no laboral o malaltia comuna, que ensems queden agrupades en només dues classes d'invalidesa. El previsible efecte reductor de l'import de les pensions que deriva d'aquest canvi es pal·lia amb el complement no contributiu d'invalidesa. També es modifica l'import màxim de la prestació de capital per defunció. I pel que fa a les prestacions de reversió, s'afegeixen nous requisits per al cobrament de pensions de viduitat. Es manté el complement no contributiu de les pensions de viduitat vitalícies fins que sigui possible percebre les pensions de solidaritat del Govern.

En la branca jubilació es manté com a edat de jubilació ordinària els 65 anys, amb la possibilitat d'anticipar-la a partir dels 61 anys, o retardar-la sense limitació temporal. Per calcular les pensions s'aplica una nova fórmula, l'efecte de la qual és modular l'increment de la pensió a partir d'un cert nivell per atenuar el desequilibri entre les cotitzacions i les prestacions en les pensions més elevades. El factor de conversió passa al 9,6. S'elimina el complement no contributiu de jubilació, en regular-se les prestacions de solidaritat per la llei de serveis socials i socioassistencials, i s'elimina igualment l'increment per l'edat del cònjuge.

La llei introdueix un nou règim especial, previst a l'article 223 quater, referit a les persones assegurades voluntàries a la branca general i destinat al fet que totes les persones amb un mínim de residència a Andorra puguin disposar de cobertura sanitària.

En el llibre quart, dedicat als expedients i a les sancions, es modifica la tipificació d'algunes infraccions, la quantia de les sancions i la regulació del recurs administratiu, incloent-hi la intervenció potestativa d'un facultatiu independent en els contenciosos sobre qüestions de caràcter mèdic.

En les disposicions transitòries es manté el principi d'aplicació de la llei més favorable.

Registreu-vos a LesLleis.com per

accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.